

การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตาม
รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้ โดยสร้างเรื่องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ความภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

A COMPARISON OF LEARNING MANAGEMENT RESULTS
OF SOCIAL STUDIES, RELIGIONS AND CULTURES BETWEEN 4 MAT AND STORYLINE
APPROACH AFFECTING LEARNING ACHIEVEMENT AND SELF-ESTEEM OF
MATTAYOMSUKSA 3 STUDENT

วสันต์ ผ่องปัญญา สุภัทรา คงเรือง และแสน สมนึก
Wason Pongpanya, Supatthara Kongruang, and Saen Somnuk.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความภูมิใจในตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โดยการสุ่ม 2 ห้องเรียนจากทั้งหมด 10 ห้องเรียนแล้วนำมาสุ่มแยกเป็นกลุ่มทดลอง 1 จำนวน 45 คน จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ และกลุ่มทดลอง 2 จำนวน 45 คน จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง ใช้เวลาในการทดลอง 20 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเอง ตรวจสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ และทดสอบความเหมือนของเมทริกซ์ค่าแปรปรวนร่วม ด้วยวิธีของ Box's M Test ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง
2. ความภูมิใจในตนเองในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้

เรียนรู้ มีความภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้
โดยสร้างเรื่อง

ABSTRACT

The purposes of research were a comparison of learning results, social studies, religion and culture department between 4 MAT learning cycle model and story line model affect to learning achievement and self - esteem of students in Mattayom Suksa 3. Sampling groups were students in Mattayom Suksa 3 at Suankularb Wittayalai Nonthaburi School in the first semester of 2013 academic year by random sampling two classes from ten classes. The first experimental group with 45 students was taught by 4 MAT learning cycle model and the second experimental group with 45 students was taught by story line model. They took 20 hours. The instruments of research were 4 MAT learning cycle model plan and story line model plan. The learning achievement test and questionnaire measure of self-esteem with computer program were processed analysis of MANOVA and tested the similarities of the covariance matrix by Box's M test methods.

The results of this research were as follows:

1. The learning achievement of history of Matthayomsuksa 3 students taught by 4 MAT and Storyline approach was different statistically significant at .01 level. The learning achievement of students taught by 4 MAT was higher than students taught by Storyline approach.

2. The self-esteem in learning history of Mattayomsuksa 3 students taught by 4 MAT and Storyline was different statistically significant at .01 level. The self-esteem of students taught by 4 MAT was higher than students taught by Storyline approach.

คำสำคัญ

รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ และรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง

ความสำคัญของปัญหา

สภาพการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ผ่านมามีนักเรียนส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมต่ำกว่าเกณฑ์ทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานจากผลการทดสอบของสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรีในปีการศึกษา 2555 และปีการศึกษา 2556 ตามลำดับปีการศึกษา 2555 คะแนนระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 59.59 คะแนนระดับจังหวัดมีคะแนนเฉลี่ย 51.49 คะแนนระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 47.15 คะแนน

ระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ย 47.12 สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ, 2555) ปีการศึกษา 2556 คะแนนระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 49.85 คะแนนระดับจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ย 42.53 คะแนนระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 39.48 คะแนนระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ย 39.37 สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ, 2556) เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนการสอบโอเน็ตของปีการศึกษา 2555 และ 2556 พบว่าคะแนนระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำลงถึง 9.74 คะแนนระดับจังหวัดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำลงถึง 8.96 คะแนนระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยต่ำลงถึง 7.67 และคะแนนระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ยต่ำลงถึง 7.75 การจัดการเรียนรู้มีหลายวิธีการจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยผู้วิจัยจึงได้นำการจัดการเรียนรู้ 2 วิธีได้แก่ รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ของทิสนา แชมมณี (2556) ซึ่งพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนี้ขึ้นจากแนวคิดของโคลป์ ซึ่งอธิบายว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของ 2 มิติ คือการรับรู้ และกระบวนการจัดกระทำข้อมูล การรับรู้ของบุคคลมี 2 ช่องทาง คือ ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม ส่วนกระบวนการจัดกระทำกับข้อมูลที่รับรู้ นั้น มี 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ การลงมือทดลองปฏิบัติ และการสังเกตโดยใช้ความคิดอย่างไตร่ตรอง เมื่อลากเส้นตรงของช่องทางการรับรู้ 2 ช่องทาง และเส้นตรงของกระบวนการจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้มาตัดกัน แล้วเขียนเป็นวงกลมจะเกิดพื้นที่เป็น 4 ส่วน ของวงกลม ซึ่งสามารถแทนลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ คือ แบบที่ 1 เป็นผู้เรียนที่ถนัดจินตนาการ เพราะมีการรับรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และใช้กระบวนการจัดกระทำข้อมูลด้วยการสังเกตอย่างไตร่ตรอง แบบที่ 2 เป็นผู้เรียนที่ถนัดการวิเคราะห์ เพราะมีการรับรู้ผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และชอบใช้กระบวนการสังเกตอย่างไตร่ตรอง แบบที่ 3 เป็นผู้เรียนที่ถนัดใช้สามัญสำนึก เพราะมีการรับรู้ผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และชอบใช้กระบวนการลงมือทำ แบบที่ 4 เป็นผู้เรียนที่ถนัดในการปรับเปลี่ยน เพราะมีการรับรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และชอบใช้กระบวนการลงมือปฏิบัติ ทำให้เกิดเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามหลัก 4 คำถาม คือ ทำไม อะไร อย่างไร และถ้า ซึ่งสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกันทั้ง 4 แบบ ให้สามารถใช้สมองทุกส่วนของตนในการพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นสุข และเห็นคุณค่าของเรื่องที่เรียนด้วยตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและอนาคต สามารถฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติจริง

รูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง ทิสนา แชมมณี (ทิสนา แชมมณี, 2556 ; อ้างถึง วลัยพานิช, 2543) เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างเรื่องพัฒนาขึ้นโดย ดร.สติฟ เบ็ล และเชลลี ฮาร์คเนส จากสกอตแลนด์ เขามีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะบูรณาการหรือเป็นสหวิทยาการคือเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานศาสตร์หลายๆ อย่างเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ที่ดีเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านทางประสบการณ์ตรงหรือการกระทำหรือการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเอง ความคงทนของผลการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนรู้หรือวิธีการที่ได้ความรู้มาผู้เรียนสามารถเรียนรู้คุณค่าและสร้างผลงานที่ดีได้ หากมีโอกาสได้ลงมือกระทำ นอกจากความเชื่อดังกล่าวแล้ว รูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องนี้ยังใช้หลักการเรียนรู้อีกหลายประการ เช่น การเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปสู่วิถีชีวิตจริง การสร้าง

องค์ความรู้ด้วยตนเอง รูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องเป็นการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์เรื่องขึ้นมาด้วยตนเองโดยผู้สอนทำหน้าที่วางเส้นทางเดินเรื่องเป็นตอนๆ แต่ละตอนประกอบด้วยกิจกรรมย่อยที่เชื่อมโยงกันด้วยคำถามหลัก เรื่องราวให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องมี 4 คำถามได้แก่ ที่ไหน ใคร ทำอะไร อย่างไร และมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ผู้สอนจะใช้คำถามหลักเหล่านี้เปิดประเด็นให้ผู้เรียนคิดร้อยเรียงเรื่องราวด้วยตนเอง รวมทั้งสร้างสรรค์ชิ้นงานประกอบกันไป การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการดังกล่าวจึงช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ประสบการณ์และความคิดของตนเองอย่างเต็มที่ และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดกัน อภิปรายร่วมกัน และเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางเพื่อเป้าหมายพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน (ทศนา แชนณี, 2556) ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นรวมถึงความภูมิใจในตนเองของผู้เรียน แนวโน้มที่จะมีความสามารถทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีความภูมิใจในตนเองต่ำจึงกล่าวได้ว่า ความภูมิใจในตนเองมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้าผู้เรียนเกิดความภูมิใจในตนเองก็จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและอาจจะทำให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นต้นอีกด้วย จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีในการที่จะเรียน ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ย่อมจะเกิดขึ้นซึ่งก็น่าจะช่วยให้มีความภูมิใจในตนเองเกิดขึ้นอันเป็นผลต่อเนื่องมาจากการประสบความสำเร็จในการเรียนนั่นเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าในการที่นักเรียนมีความสามารถในการเรียน จะช่วยทำให้มีความภูมิใจในตนเองเกิดขึ้นอันเป็นผลจากการประสบความสำเร็จในการเรียนนั่นเอง และเมื่อมีความสำเร็จในการเรียน ผลที่จะเกิดตามมาเป็นอันดับต่อไปก็คือนักเรียนจะมีความสนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น และความภูมิใจในตนเองเป็นการที่บุคคลประเมินคุณค่าของตนเองว่าตนเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของคนอื่นมีความสามารถมีศักดิ์ศรีมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคมที่คนนั้นอยู่ร่วมด้วยสิ่งนี้จะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลนั้นๆ สามารถหาทางออกให้กับตัวเองเมื่อเผชิญปัญหาปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดีมีความภูมิใจในตนเองสามารถทำให้ผู้อื่นรัก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ความภูมิใจในตนเองแตกต่างกันหรือไม่

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อเปรียบเทียบความภูมิใจในตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น 1) รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 2) รูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง

ตัวแปรตาม 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ความภูมิใจในตนเอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี จำนวน 10 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 2 ห้องเรียนจากทั้งหมด 10 ห้องเรียน โดยวิธีการจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 จำนวน 45 คนและกลุ่มทดลอง 2 จำนวน 45 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเอง การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) เลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 2) แนะนำขั้นตอนการทำกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนในการเรียน 3) ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพ 4) ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดการเรียนรู้เองทั้ง 2 กลุ่มในเนื้อหาเดียวกันใช้เวลาจัดการเรียนรู้กลุ่มละ 20 ชั่วโมงเท่ากัน 5) เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามกำหนดแล้วจึงทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมและแบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเอง

4. การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเองนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและทางการวัดผล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือกความถูกต้อง ด้านภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีความตรงเชิงเนื้อหาโดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไปจึงจะถือว่าใช้ได้ ในงานวิจัยนี้มีค่าเท่ากับ 1.0 และแบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเองมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไปจึงจะถือว่าใช้ได้ ในงานวิจัยนี้มีค่าเท่ากับ 0.8 - 1.0

นำแบบทดสอบที่สร้างไปทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบหาค่าความยากง่ายเพื่อวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27% ของ จุงเตห์ฟาน (เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) 0.21- 0.75 ได้ข้อที่เหมาะสมจำนวน 40 ข้อ และเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25 - 0.77 และมีค่าอำนาจจำแนก 0.21 - 0.75 เพื่อให้ได้ข้อสอบที่เหมาะสมโดยมีเนื้อหาและพฤติกรรมเป็นไปตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ได้ข้อสอบที่เหมาะสมจำนวน 40 ข้อ

นำแบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเองไปสอบถามเพื่อวัดความภูมิใจในตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ชุด มีจำนวนทั้งสิ้น 30 ชื่อนำแบบสอบถามความภูมิใจในตนเองที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 90 คน ที่เป็นนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ปีการศึกษา 2556

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยทำการเก็บข้อมูลจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพ และดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดการเรียนรู้อย่างอิสระทั้ง 2 กลุ่มในเนื้อหาเดียวกันใช้เวลาจัดการเรียนรู้กลุ่มละ 20 ชั่วโมงเท่ากัน และหลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการเก็บข้อมูลจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพ และใช้แบบทดสอบวัด ความภูมิใจในตนเองเพื่อวัดความภูมิใจในตนเองของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามกำหนดแล้วจึงทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมและแบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเอง นำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามวัดความภูมิใจในตนเองมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยาก (p) ของจุงเตห์ฟาน (ยูทธ ไกรวรรณ, 2545 อ้างถึง ; Chung – the Fan, n.d.) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้ KR₂₀ ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (ยูทธ ไกรวรรณ, 2545 อ้างถึง ; Kuder – Richardson, n.d.) และหาค่าเชื่อมั่นของแบบวัดความภูมิใจในตนเองโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบราก (ยูทธ ไกรวรรณ, 2545 อ้างถึง ; Cronbach 1974)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ วิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความภูมิใจในตนเองหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และทดสอบความเหมือนของเมตริกซ์ค่าแปรปรวนร่วม ด้วยวิธีของ Box's M Test

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรีที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง

2. ความภูมิใจในตนเองในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรีที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับ

รูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้มีความภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกัน โดยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรีที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนได้มีเวลาคิดกล้าแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละขั้นตอน มีความมั่นใจในการลงมือปฏิบัติงาน กล้านำเสนอชิ้นงานของตนเองทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิผลและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้มีผลทำให้นักเรียนมีความภูมิใจในผลงานของตนเองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวรรณ ตระฐานนท์ (2542) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับการจัดกิจกรรมการสอนแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการสอนแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เออร์ซิน (Ursin, 1995) ได้ศึกษาผลจากการใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนเกรด 9 ใน วิชาวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลกกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในรัฐคอนเนตทิคัต จำนวน 48 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้และกลุ่มที่สอนตามหนังสือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ เป็นรูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี กล่าวคือนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันในระบบกลุ่มมีการปรึกษาวางแผนร่วมกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ไขปัญหา ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลตามความสนใจและความถนัดของตนเองหรือตามกิจกรรมที่กำหนด ทุกคนได้เรียนรู้จากกิจกรรม การเรียนอย่างต่อเนื่อง 8 ขั้นตอน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำสนับสนุนให้กิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปด้วยความราบรื่นนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายได้ค้นคว้าเรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ของตนซึ่งนักเรียนแต่ละคนได้แสดงความสามารถของตนเองใน ด้านการใช้ภาษา พร้อมจัดแสดงผลงาน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานและความสามารถของตนเอง เกิดความมั่นใจและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นซึ่งตรงกับแนวคิดของ แมคคาร์ธี (McCarthy, 1990) ที่กล่าวว่า

จัด การเรียนรู้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสำนึกให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับ ความแตกต่างของผู้อื่น เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยคำนึงถึงผู้เรียน 4 แบบ ทำให้ผู้เรียน เข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ความภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรีที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยนักเรียนที่ได้รับการ จัดการ เรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้มีความภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการ จัด การเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักร การ เรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนพยายามค้นพบใน สิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเองดังนั้นนักเรียนจึง ประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ได้จากบทเรียนซึ่งเป็นสาเหตุให้มีความภูมิใจในตนเองสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลี เวน เบอร์ (พุทธิพร บัวพีชร, 2550 ; อ้างถึง Levenberg, 1976) ศึกษาเรื่องการประเมินตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและความภูมิใจในตนเองของนักเรียนเกรด 3-6 จำนวน 400 คน จากครอบครัวชนชั้นต่ำ และ ชั้นกลางโดยแบ่งตามเพศและระดับชั้นเรียนพบว่าการประเมินตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ ภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกและถ้าอายุมากขึ้น จะมีความแม่นยำในการประเมินตนเองมาก ขึ้น และมีความภูมิใจในตนเองมากขึ้นด้วย มารูยาม่า, รูบินและคิงส์เบอร์รี่ (Maruyama , Rubin & Kingsbery,1981)ได้ศึกษาความภูมิใจในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าความสามารถทาง สติปัญญาและระดับชั้นทางสังคมมีสหสัมพันธ์กันอย่างสูงและมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน และ ความภูมิใจในตนเอง สุขสันต์ หัตถสาร (2550) ได้ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนจะเห็นคุณค่าในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาและบูรณาการ การ เรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งอาจจะเกิดการ เรียนรู้จากครุกระตุนความสนใจหรือตัวเองมีความสนใจอยู่แล้ว จากนั้นก็ค้นความจริงจากเอกสารครู และการได้รับความร่วมมือจากเพื่อนที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งมีรูปแบบการเรียน 4 แบบ คือ ผู้เรียนมี การเรียนรู้โดยจินตนาการ ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยประสาทสัมผัส และผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความสุขที่สามารถนำความรู้และ ประสบการณ์ไปใช้ได้จริงซึ่งจะส่งเสริมทักษะทางสังคมอันดีงามในตัวผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักร การเรียนรู้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ส่งผลดีต่อ นักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นครูผู้สอน ผู้บริหารและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการ ศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริม ให้มีการนำวิธีการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

1.2 การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลายด้วยตนเอง ซึ่งควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งสภาพความพร้อม ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และพื้นฐานความรู้เดิม ของนักเรียนแต่ละคน

1.3 ในการจัดการเรียนตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ครูผู้สอนควรมีการเตรียมตัวล่วงหน้า เช่นทำการทดลองแผนการจัดการเรียนรู้ และใบงาน ก่อนนำไปใช้สอนในชั้นเรียน เพื่อดูผลหรือปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร ตลอดจนวางแผนการใช้คำถามนำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจะให้นักเรียนสามารถ แก้ปัญหา และหาคำตอบได้ โดยใช้เวลาไม่นานเกินไป และได้ข้อสรุป แนวคิด หรือหลักการที่สำคัญด้วยตัวของนักเรียนเอง

1.4 การจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้โดยสร้างเรื่องให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียนต้องเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เรียนกับชีวิตจริงและสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริงได้ซึ่งทำหายความคิด สติปัญญาของผู้เรียนและต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนจึงจะได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้านไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรทำการวิจัยในลักษณะนี้กับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเรื่องอื่นๆ
- 2.2 ควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับตัวแปรอิสระอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ฯลฯ
- 2.3 ควรมีการศึกษาความภูมิใจในตนเองระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้กับตัวแปรอิสระอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ฯลฯ

บรรณานุกรม

- พุทธิพร บัวเพชร. (2550). ผลของการสอนแบบผังมโนทัศน์ที่มีต่อความภูมิใจในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ทิตินา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สิริวรรณ ตระสุสานนท์. (2542). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการจัดกิจกรรมการสอนแบบ 4 MAT กับจัดกิจกรรมการสอนแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุขสันต์ หัตถสาร. (2550). ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการทำงานกลุ่ม การเห็นคุณค่าในตนเอง และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- Maruyama, G, Rubin, R. A. & Kingsbery, G.G. (1981). **Self - Esteem and Educational Achievement : Independent Construct with a Common Cause ?**. Journal of Personality and Social Psychology. Vol. 40. p.p. 962 S 965.
- McCarthy. (1990,) **Using the 4 MAT System to Bring Learning styles to School**. Educational Leadership, 48(2) : 31-37.
- Ursin, Valerie Dee. (1995). **Effects The 4 MAT System of Instruction on AchievementProduct**. Dissertation Abstracts internation. 143 : 594 - A.